

לכבוד :

כבוד ראש הממשלה מר נפתלי בנט

ממשלת ישראל

חברי הכנסת

דרישות הסטודנטים והסטודנטיות ממנהיגות ישראל

כסטודנטים וסטודנטיות, אנו נפגעים באופן אישי ומיידי מההתנהלות הסביבתית האנושית אשר גוררת השלכות חמורות ומחריפות על המערכות האקלימיות והאקולוגיות המקיימות אותנו.¹ המשבר האקלימי-אקולוגי מהווה שיקול מרכזי בהחלטות משמעותיות שאנו מקבלים כבר בימים אלו, הן בבחירת המסלול האקדמי והתעסוקתי שלנו והן בתכנון המשפחה והעתיד. אנו חשים ייאוש עמוק לאור התנהלות מנהיגות העולם והמנהיגות בישראל ודורשים חקיקת חוק אקלימי-אקולוגי הולם באופן מיידי.²

לאור מיקומה של ישראל באיזור "מוקדה" (Hot-Spot), אנו נמצאים בסכנה ממשית וחמורה.³ אזרחי מדינת ישראל יחוו על בשרם את ההשפעות על הביטחון התזונתי, האנרגטי, הבריאותי, החברתי והכלכלי. ישנו קשר הדוק בין אי-צדק סביבתי לאי-צדק חברתי ופגיעה בזכויות אדם, דבר המדגיש את חשיבותו של פתרון מקיף, כפי שנפרט להלן.⁴

ישנם מספר נוסחים להצעת חוק אקלים המתהווים בימים אלו, ואנו מעריכים ומברכים על כך. עם זאת, ישנה חשיבות עליונה לכך שכל חוק אקלימי-אקולוגי יתייחס למכלול הנושאים המשפיעים ומושפעים מהמשבר. לצורך כך יש לעגן מנגנון אחריות בין-משרדי, ועדת מומחים מלווה, וועדה המורכבת מנציגות אזרחית הכוללת את הדור הצעיר. יש לכלול הגדרה ברורה של יעדים לטווח הרחוק, לצד **יעדי ביניים לטווח הקרוב, תוך פירוט האחריות ליישום תכניות מפורטות וקביעת מנגנוני אכיפה, פיקוח ובקרה בכל אחת מהסוגיות המפורטות להלן:**

1. **אנרגיה** - קידום אנרגיות מתחדשות באופן אחראי וגמילת כלכלת ישראל מדלקים פוסיליים. התערבות ממשלתית רגולטורית לטובת שוק אנרגטי מקיים.
2. **תעדוף תחבורה ציבורית** - תעדוף והשקעה בתחבורה ציבורית זולה ויעילה באופן שיבטיח את האפשרות לניידות תוך צמצום הזיהום והפליטות. קידום פתרונות תחבורה מקיימים.
3. **תזונה בת קיימא** - מעבר לחקלאות בת קיימא לצד העדפת סבסוד ממשלתי על מוצרי בסיס מהצומח אשר יצמצמו משמעותית את פליטות גזי החממה (כולל פליטות מיובאות),⁵ זאת בהתאם להמלצת משרד הבריאות לטובת בריאות הציבור ולטובת הביטחון התזונתי.⁶
4. **תכנון עירוני ובנייה בת קיימא** - חיוב כלל הפרויקטים לעמידה בתקני בנייה מקיימים הכוללים פתרונות עדכניים בנושאי אנרגיה, תחבורה, מים וסביבה. בנוסף, שמירה על הטבע העירוני כמנגנון הצללה וקירור, תכנון אדפטיבי של ניקוז ותכנון תשתיות מותאם למצב האקלימי ההולך ומשתנה.
5. **שמירה על המערכות הטבעיות** - המערכות הטבעיות מהוות חלק בלתי נפרד מפתרון המשבר ולכן יש להקפיד לשמור על השטחים הפתוחים והמגוון ביולוגי ולהימנע מניצול יתר של משאבי הטבע.
6. **פסולת** - טיפול נכון בפסולת הן עם הגעתה ליעדה הסופי והן במקור, תוך עידוד שינויי הרגלי צריכה והפרדה של פסולת בקרב הציבור.⁷
7. **הגבלת מזהמים** - הרחבת הניטור והבקרה, תוך אכיפה מלאה של חוק אוויר נקי.⁸ הרחבת הסנקציות הכלכליות על החצנות במגזר התעשייתי והענקת הטבות לחברות בנות קיימא.
8. **מערך הסברה לאומי** - הנגשת הידע לגבי מצב החירום האקלימי-אקולוגי בקרב הציבור כחלק משינוי כיוון כללי הנדרש למזעור הנזקים. בנוסף, אנו מברכים על היוזמה המתהווה לחקיקת חוק חינוך אקלימי-אקולוגי וחושבים שמן הראוי להרחיבו למוסדות ההשכלה הגבוהה.

אנו משקיעים את מיטב שנותינו בלמידה ובהכנה להשתלבות בשוק העבודה ובתפקידי מפתח בחברה. מתוך כך ומתוך היותינו חלק מקהילת העולם, אנו קוראים להנהגה למלא את תפקידה ולתרום את חלקה במאבק הבינלאומי להבטחת יכולתנו לנהל חיים מלאים. אנו מאמינים שלמדינת ישראל, כמדינה מפותחת ובעלת משאבים אנושיים גבוהים, יש את החובה לפעול באופן המשקף את צורכי אזרחיה בעת חירום זו.

---

¹ IPCC **Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Summary for Policymakers** pages 10-11, August 2021.

דוח ה-IPCC הוא דוח של מאות מדענים המבוסס על אלפי מחקרים, הקובע כי יש אחריות אנושית משמעותית למשבר האקלימי-אקולוגי, ומפתח את מדע הייחוס המאפשר לקבוע אילו אחוזים מהבצורות המתארכות, שריפות הענק, השטפונות (וכפועל יוצא פליטי אקלים, מפגעי בריאות, פגיעה בביטחון התזונתי) וכן הלאה ניתן לייחס לפעילות האנושית.

² C. Hickman, E. Marks, P. Pihkala, S. Clayton, R. E. Lewandowski, E. E. Mayall, B. Wray, C. Mellor, L. Susteren **Young People's Voices on Climate Anxiety, Government Betrayal and Moral Injury: a Global Phenomenon** (2021).

³ מבקר המדינה **פעולות ממשלת ישראל והיערכותה למשבר האקלים**, עמוד 252 (2021).

⁴ Earth Law Center **Fighting for our Shared Future: Protecting Human Rights and Nature's Rights** (2016).

⁵ J. Poorel & T. Nemecek **Reducing Food's Environmental Impacts Through Producers and Consumers** SCIENCE 360 (2018).

⁶ הכנסת, מרכז המחקר והמידע **סוגיית הפיקוח על מחיריהם של מוצרי מזון בעלי ערך תזונתי גבוה** (2020).

IPCC Special Report on Climate Change and Land Chapter 5: Food Security (2019).

⁷ המשרד להגנת הסביבה **מרשם פליטות לסביבה דוח שנתי**, עמוד 24 (2019).

⁸ חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008.